

Bruxelles, den 2.3.2022
COM(2022) 83 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, DET
EUROPÆISKE RÅD, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE
UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**Mod en grøn, digital og modstandsdygtig økonomi:
vores europæiske vækstmodel**

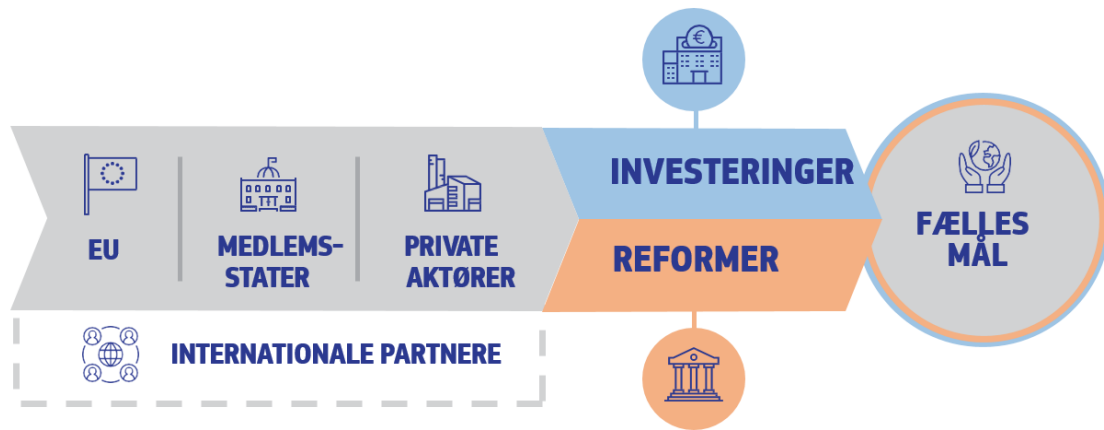
1. INDLEDNING

Den europæiske økonomi gennemgår hidtil usete omstillinger mod en retfærdig grøn og digital fremtid i forbindelse med store usikkerheder forbundet med globale og sikkerhedsmæssige perspektiver. Siden foråret 2021 har økonomien oplevet et stærkt økonomisk opsving efter covid-19-pandemien. Produktionsniveauet er kommet sig helt, også takket være de ekstraordinære støtteforanstaltninger der blev truffet på EU-plan og nationalt plan. Pandemien og EU's politiske reaktion har fremskyndet den dobbelte omstilling af EU's økonomi og understreget behovet for at styrke modstandsdygtigheden i EU's økonomi. Desuden underminerer den russiske invasion af Ukraine den europæiske og globale sikkerhed og stabilitet og stiller EU over for nogle presserende udfordringer.

Den geopolitiske situation i hastig forværring understreger behovet for at arbejde tæt sammen med vores internationale partnere og forstærke vores langsigtede dagsorden for bæredygtig vækst. Nu, mere end nogensinde, bør Unionen udnytte sine internationale partnerskaber til at forene kræfterne om fælles udfordringer og fremme fred og stabilitet samt en regelbaseret international orden og effektiv multilateralisme. Den koordinerede reaktion fra Unionen og dens internationale partnere på invasionen af Ukraine viser, hvordan Unionen kan arbejde for at nå disse mål. Samtidig er der kommet nye kilder til risici og usikkerhed, og dem skal der tages hånd om. Selv om de fleste virksomheder og forsyningskæder viste en høj grad af modstandsdygtighed og tilpasningsevne under pandemien, har genopretningen og den seneste udvikling i forbindelse med invasionen af Ukraines invasion afsløret en række sårbarheder, herunder i energisektoren, som skal tackles for at beskytte vores europæiske levevis, opretholde væksten og forbedre modstandsdygtigheden på længere sigt. Begivenhederne i de seneste uger og den hastigt forværrede geopolitiske kontekst bør ikke få os til at miste fokus. I stedet bekræfter de behovet for at fremskynde den igangværende økonomiske omstilling.

Der er bred enighed om prioriteterne for den europæiske økonomiske vækstmodel, herunder den grønne og den digitale omstilling, og behovet for at styrke Unionens økonomiske og sociale modstandsdygtighed. Disse prioriteter bidrager i fællesskab til målet om konkurrencedygtig bæredygtighed. Opnåelsen af vores mål indebærer strukturelle ændringer af EU's økonomi, herunder på nationalt og regionalt plan. Skiftet mod en bæredygtig, modstandsdygtig og inklusiv økonomisk model, der gøres mulig gennem en bredere udbredelse og anvendelse af digitale og grønne teknologier og færdigheder vil bidrage til at tackle de vigtigste udfordringer, Europa står over for, forbedre dets position som global leder og styrke dets åbne strategiske autonomi. Det er så meget desto vigtigere i den nuværende situation. Samtidig skal vi sikre retfærdighed i vores økonomiske model og beskytte dem, der er mest berørt af omstillingen, herunder dem, der mangler midler eller færdigheder til at drage fuld fordel af den. Omstillingen af den europæiske økonomi vil kun lykkes, hvis den er retfærdig og inklusiv, og hvis alle kan høste fordelene ved de muligheder, som den dobbelte omstilling fører med sig.

Omstillingen af vores økonomi bygger på to lige vigtige søjler: investeringer og reformer. Gennemførelsen af ambitiøse og gensidigt forstærkende investeringer og reformer vil være afgørende for at realisere omstillingen. På den ene side er investeringer afgørende for vedvarende og bæredygtig vækst og er en forudsætning for at fremskynde den grønne og den digitale omstilling. På den anden side bør vores økonomiske strukturer og lovgivningsmæssige rammer støtte den økonomiske omstilling og være befordrende for investeringer. Der er behov for reformer på alle niveauer for at fjerne specifikke investeringshindringer, forbedre produkt- og arbejdsmarkedets funktion, ændre produktions- og forbrugsmønstrene og styrke den socioøkonomiske modstandsdygtighed.

For at nå disse mål skal alle eksisterende værktøjer mobiliseres på en sammenhængende måde. Vores ambitioner om at opnå klimaneutralitet senest i 2050 og udnytte mulighederne i det digitale årti, samtidig med at den økonomiske, territoriale og sociale modstandsdygtighed styrkes, kræver øjeblikkelig handling. Hele sektorer og regioner vil gennemgå en større omstilling, hvilket vil føre til omfordeling af arbejdsstyrken og ændrede kvalifikationskrav. Forbrugsmønstrene vil også ændre sig. Omfanget af investeringsbehovene vil kræve inddragelse fra både den offentlige og den private sektor, hvor størstedelen af investeringerne skal komme fra den private sektor.

NextGenerationEU, herunder genopretnings- og resiliensfaciliteten, og EU-budgettet bidrager med en hårdt tiltrængt saltvandsindsprøjtning. Den hurtige anvendelse af nye EU-instrumenter, herunder det europæiske instrument for midlertidig støtte til mindskelse af risiciene for arbejdsløshed i en nødsituation (SURE) og investeringsinitiativet som reaktion på coronavirusset (CRII), afbødede krisens konsekvenser. Genopretnings- og resiliensfaciliteten bidrager til genopretningen ved at støtte reformer og investeringer i medlemsstaterne gennem tilskud og lån. Selv om genopretnings- og resiliensfaciliteten er et midlertidigt instrument, vil virkningerne takket være dens fokus på bæredygtige og væksthæmmende reformer og investeringer være langvarige. Private og offentlige investeringer på nationalt plan og EU-plan skal opretholdes over tid. Da størstedelen af investeringerne til finansiering af den dobbelte omstilling og styrkelse af modstandsdygtigheden vil komme fra den private sektor, bør offentlige investeringer være målrettede og tiltrække private investeringer. Der er løbende overvejelser om, hvordan disse mål bedst kan nås, samtidig med at der sikres en væksthæmmende nedbringelse af den høje offentlige gæld.

Vores rammer og regler bør støtte EU's mål og skabe de rette incitamenter for husholdninger og virksomheder. I denne forbindelse vil det være vigtigt at gøre fremskridt med reformdagsordenen på EU-plan og hurtigt at vedtage og gennemføre Kommissionens forslag under "Fit for 55"-pakken og de forslag, der understøtter EU's digitale dagsorden. Disse er afgørende for at nå målene i Parisaftalen og verdensmålene for bæredygtig udvikling.

Det indre marked er Europas mest værdifulde økonomiske aktiv og den vigtigste kilde til modstandsdygtighed. Det giver europæiske virksomheder sikkerhed, størrelsesfordele og et globalt springbræt og giver forbrugerne en bred adgang til kvalitetsprodukter. Pandemien har vist, at når det indre marked ikke fungerer, betaler alle prisen: forbrugere, industri og tjenesteydelser, store virksomheder, men også de mange SMV'er i forsyningskæden. Derfor fortsætter Kommissionen med at arbejde på at frigøre det indre markeds fulde potentiale, fjerne eksisterende hindringer og øge dets modstandsdygtighed ved at overveje, hvordan man kan være bedre rustet i tilfælde af fremtidige kriser, også med henblik på at sikre fri

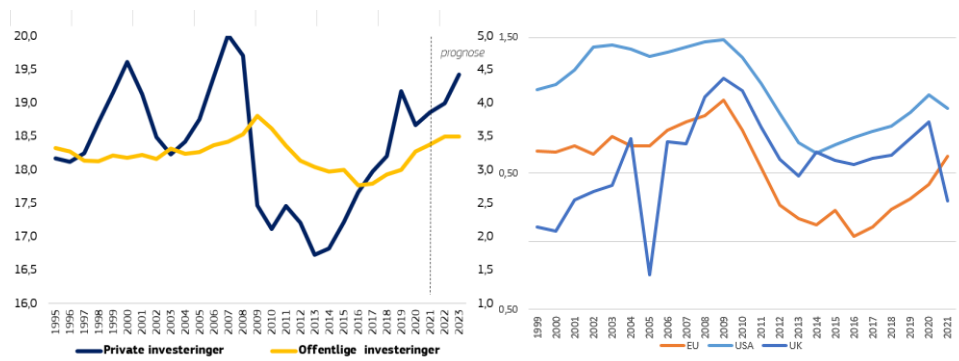
bevægelighed for varer. Vi bliver nødt til at sikre modstandsdygtige forsyningskæder, herunder for at beskytte logistikken og forsyningsikkerheden for visse nøglesektorer i økonomien ved at diversificere forsyningen og investere i innovation og ny kapacitet. Det er også vigtigt at håndtere manglen på arbejdskraft og færdigheder samt cybertrusler. For at mobilisere private investeringer mere effektivt vil der være behov for en beslutsom indsats for at fuldføre bankunionen og gøre hurtige fremskridt med kapitalmarkedsunionen, herunder foranstaltningerne vedrørende bæredygtig finansiering. Derudover er det afgørende at få den europæiske dagsorden for færdigheder op at køre. Andre politikker vil også bidrage til de bredere målsætninger, herunder beskatning, handelspolitik og rammerne for økonomisk styring.

Denne meddelelse har til formål at bidrage til lederens uformelle drøftelser om den europæiske økonomiske vækstmodel. Den understreger betydningen af fuld gennemførelse af de foranstaltninger, der er vedtaget på EU-plan, koordineret indsats fra alle relevante aktører, herunder EU, medlemsstaterne og den private sektor, samt af at fremme de centrale investeringer og reformer, der er nødvendige for langsigtet bæredygtig vækst og alle EU-borgernes velfærd. I betragtning af de kommende udfordrings globale karakter vil en indsats på EU-plan og internationalt plan og internationalt plan være af afgørende betydning. Det vil også være vigtigt, at ikke kun medlemsstaterne, men også private aktører trækker i samme retning.

2. INVESTERING I EUROPAS FREMTID

Investeringer i EU har lidt under følgerne af finanskrisen. Efter finanskrisen faldt realinvesteringerne i EU med 15 % i forhold til 2007-niveauet og lå i flere år et godt stykke under den historiske tendens. Fra 2014 begyndte private investeringers andel af BNP begynde så småt at stige igen. Offentlige investeringer begyndte først at stige fra 2016 og kunne knap holde trit med afskrivningsniveauerne. Hvis disse lave offentlige investeringer opretholdes, vil det føre til en gradvis forringelse af den offentlige kapitalbeholdning.

Figur 1: Offentlige og private bruttoinvesteringer i EU (% af BNP) — grafen til venstre; og offentlige nettoinvesteringer for Unionen og andre internationale partnere (% af BNP) — grafen til højre

Kilde: Kommissionens tjenestegrene. Investeringer er defineret som faste investeringer.

Selv om investeringerne faldt i første halvdel af 2020, da den økonomiske aktivitet kollapsede, er den politiske støtte i gang med at bringe dem op over niveauet før pandemien. Takket være den pengepolitiske og finanspolitiske støtte, den fælles forpligtelse til at undgå en for tidlig tilbagevenden til finanspolitisk konsolidering og investeringsløftet fra NextGenerationEU og EU-budgettet forventes både private og offentlige investeringer i 2022 at overgå niveauet før pandemien, hvilket bekræfter, at vi er på rette vej. Ikke desto mindre er der stadig behov for yderligere investeringer af høj kvalitet for at nå 2030-målene for den dobbelte omstilling. Derudover har kriserne i det seneste årti vist vigtigheden af at følge investeringer med reformer.

2.1. GENNEMFØRELSE AF DEN EUROPÆISKE GRØNNE PAGT

Den grønne omstilling er en mulighed for at bringe Europa ind på en ny kurs med bæredygtig og inklusiv vækst. Det haster med at handle, og det nuværende årti vil være udslagsgivende. Den grønne omstilling vil medvirke til at mindske energiregningerne og afhængigheden af fossile brændstoffer og dermed forbedre Unionens energi- og ressourcesikkerhed. Den geopolitiske situation og den seneste udvikling i energipriserne har understreget behovet for at fremskynde denne ændring. Omstillingen vil også indebære omstillinger af vores industri og fødevarer-system, kræve bygningsrenoveringer, fremskynde omstillingen til bæredygtig og intelligent mobilitet og skabe nye job og forretningsmuligheder i en cirkulær økonomi.

Omstillingen vil også medføre udfordringer. For at den grønne omstilling skal lykkes, skal den sætte folk i første række og tage hånd om dem, der vil blive hårdest ramt. Med dette for øje har Kommissionen sat retfærdighed i centrum for sine politikker under den europæiske grønne pagt, herunder "Fit for 55"-pakken. Derudover fastsættes der i forslaget til Rådets henstilling om sikring af en retfærdig omstilling specifik vejledning for at hjælpe medlemsstaterne med at udforme og gennemføre politiske pakker ved at tage fat på beskæftigelsesmæssige og sociale aspekter i forbindelse med omstillingen på en omfattende måde¹.

Den europæiske grønne pagt² fastsætter køreplanen for at gøre Unionens økonomi bæredygtig på en retfærdig og inklusiv måde og tackle klima- og miljørelaterede udfordringer. I tråd med Parisaftalen har Unionen forpligtet sig til at reducere drivhusgasemissionerne med mindst 55 % i 2030 sammenlignet med niveauerne i 1990³. I bestræbelserne på at mobilisere alle politikker og tilpasse de nuværende regler til målene i den europæiske grønne pagt har Kommissionen foreslået "Fit for 55" -pakken på EU-plan, som har til formål at revidere alle relevante politiske instrumenter⁴. Kommissionen har også fundet frem til⁵ en række yderligere foranstaltninger, der er nødvendige for at opfylde miljømålene i den europæiske grønne pagt, herunder beskyttelse af biodiversitet og økosystemer, håndtering af forurening og afkobling af økonomisk vækst fra ressourceanvendelse.

---

¹ Forslag til Rådets henstilling om sikring af en retfærdig omstilling til klimaneutralitet, COM(2021) 801 final.

² Kommissionens meddelelse om den europæiske grønne pagt, COM(2019) 640 final. Se også Europa-Parlamentets beslutning af 15. januar 2020 og Det Europæiske Råds konklusioner af 11. december 2020.

³ Dertil har Unionen forpligtet sig til klimaneutralitet senest i 2050. Se forordning (EU) 2021/1119 om fastlæggelse af rammerne for at opnå klimaneutralitet (EUT L 243 af 9.7.2021, s. 1).

⁴ Meddelelse om "Fit for 55": realisering af EU's klimamål for 2030, COM(2021) 550 final.

⁵ For eksempel: meddelelse om EU's jordbundsstrategi for 2030, COM (2021) 699 final; meddelelse om Ny EU-skovstrategi for 2030, COM(2021) 572 final; meddelelse om EU's biodiversitetsstrategi for 2030, COM (2020) 380 final; meddelelse om En ny handlingsplan for den cirkulære økonomi, COM(2020) 98 final; og meddelelse om EU-handlingsplanen: mod nulforurening for vand, luft og jord, COM(2021) 400 final.

For at nå målene i den europæiske grønne pagt er vi nødt til at øge de årlige investeringer med ca. 520 mia. EUR om året i det kommende årti (2021-2030) sammenlignet med det foregående årti⁶. Sådanne investeringer har store fordele for samfundet, og omkostningerne ved ikke at handle er langt højere. Ud af disse yderligere investeringer vil 390 mia. EUR om året svare til dekarbonisering af økonomien, navnlig i energisektoren, herunder energirelaterede investeringer i bygnings- og transportsektoren⁷. De yderligere investeringer, der er nødvendige for at opfylde de andre miljømål i den grønne omstilling (ud over klima og energi), anslås til at være ca. 130 mia. EUR om året. Vi vil også være nødt til at investere i tilpasning til klimaændringer og centrale teknologier, der vil muliggøre den grønne omstilling og EU's fremtidige vækst såsom batterier, solpaneler og brint samt i opkvalificering og omskoling af arbejdsstyrken og efteruddannelse. Denne investeringsindsats vil også bidrage til fuldt ud at frigøre potentialet i EU's regioner og deres forskellige konkurrencefordele.

Denne stigning på mere end 50 % af energiinvesteringsbehovet sammenlignet med den historiske tendens skyldes hovedsagelig behovet for at dekarbonisere økonomien og vil støtte vores bestræbelser på at sikre forsyningsikkerheden. Nedenstående tabel viser en oversigt over de sektorer, hvor disse energirelaterede investeringer vil være nødvendige. På energiforsynings siden vil der være behov for investeringer i ny infrastruktur, herunder vedvarende energi, energilagring, opgradering af eksisterende elnet, gas- og elsammenkoblinger og udvikling af nye brændstoffer såsom syntetiske brændstoffer. På energiefterspørgselssiden vil der være behov for investeringer i industri-, bolig-, service- og transportsektoren.

Tabel 1: Yderligere årlige investeringsbehov til klima- og energipolitikken (mia. EUR)

Forsyningssiden	Elnettet	31
	Kraftværker, herunder kedler og nye brændstoffer	25
Efterspørgselssiden	Industriektoren	14
	Boliger	92
	Service	54
	Transportsektoren	175
I alt		392

Kilde: Kommissionens tjenestegrene, baseret på data fra tabel 7 i SWD (2021) 621 final. Yderligere årlige investeringer er beregnet som forskellen mellem de gennemsnitlige samlede årlige investeringer for 2011-2020 og de gennemsnitlige samlede årlige investeringer for 2021-2030 (MIX-scenariet). Tallene er afrundet.

Som anført ovenfor vil der også være behov for yderligere investeringer for at nå miljømålene i den europæiske grønne pagt, hvilket løber op i 130 mia. EUR om året. Disse mål vedrører navnlig beskyttelse og genopretning af biodiversitet og økosystemer, omstillingen til en cirkulær økonomi, bæredygtig anvendelse og beskyttelse af vand- og havressourcer samt forebyggelse og bekæmpelse af forurening. Nedenstående tabel viser en oversigt over de yderligere investeringer, der er nødvendige for hvert af disse mål, herunder

⁶ Meddelelse om EU's økonomi efter covid-19: betydning for den økonomiske styring, COM(2021) 662 final, s. 17.

⁷ Disse skøn omfatter investeringer i elnettet, kraftværker, industrikedler og produktion og distribution af nye brændstoffer, investeringer i bygningsisolering, energireovering og transportrelateret infrastruktur såsom ladestander og tankstationer. De omfatter imidlertid ikke investeringer i jernbane-, vej-, lufthavns- eller havneinfrastruktur eller fremtidige behov for klimatilpasning såsom investeringer, som har til formål at gøre eksisterende aktiver mere modstandsdygtige over for klimaændringer eller øgede omkostninger som følge af hyppigere ekstreme vejrforhold. Se SWD(2020) 98 final, s. 17. Se COM(2020) 789 final og SWD(2020) 331 final for skøn over investeringsunderskuddet vedrørende transportinfrastruktur.

forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Tabel 2: Yderligere årlige investeringsbehov til miljømål (mia. EUR)

Beskyttelse af biodiversitet og økosystemer	Biodiversitetslandskaber/genopretning af naturen	4
	Forvaltning af skovressourcer	2
	Forvaltning af vildt dyre- og planteliv	1
Cirkulær økonomi og ressourceeffektivitet	Forvaltning af materialer og effektivitet	10
	Affaldshåndtering	10
	Yderligere potentiale i 3 sektorer (fødevarer, mobilitet og bebyggede omgivelser)	15
Forebyggelse og bekæmpelse af forurening	Beskyttelse af omgivende luft og klima	40
	Bekæmpelse af støj og vibrationer	1
	Strålingsbeskyttelse	5
Beskyttelse og forvaltning af vandområder	Forvaltning af vandområder	21
	Spildevandshåndtering	15
Forskning og udvikling	Ressourceforvaltning FoU	5
	Miljømæssig FoU	2
I alt		130

Kilde: Kommissionens tjenestegrene, baseret på data fra tabel 1 i SWD (2020) 98 final. Tallene er afrundet.

Det påkrævede samlede investeringsniveau vil fortsat være højt, også i tiden efter 2030.

Derfor er det vigtigt, at der findes en passende politisk ramme, som ansporer til og muliggør investeringer for at opretholde det investeringsniveau, der er nødvendigt for den grønne omstilling frem til 2050.

Klimaændringernes indvirkning på vores økonomi, herunder de direkte fysiske virkninger og deres konsekvenser i og uden for Europa, vil blive intensiveret, og vi skal være bedre forberedt. Dette kan f.eks. indebære afbrydelser i almindelig handel og rejser, men også sociale og geopolitiske udviklinger, der kan blive udløst af klimakrisen eller den grønne omstilling, og som kan påvirke vores økonomi. I strategien for tilpasning til klimaændringer⁸ skitseres foranstaltninger til at styrke Europas modstandsdygtighed i denne henseende, fra klimasikring af infrastruktur til begrænsning af klimaændringernes indvirkning på menneskers sundhed.

Den digitale omstilling vil bidrage til de grønne mål med synergier på mange områder af en intelligent cirkulær økonomi. Udbredelsen af innovative digitale løsninger kan bidrage til at nå bæredygtigheds mål i forskellige sektorer (f.eks. intelligente bygninger, intelligente og bæredygtige mobilitetssystemer, digitale "produkt pas", præcisionslandbrug). Derudover kan digitale teknologier også støtte innovative dataløsninger, der kan bidrage til målene i den grønne pagt (f.eks. et europæisk dataområde for den grønne pagt, Destination Earth-initiativet). Samtidig bør den digitale sektor fremme udbredelsen af teknologier med mindre miljøaftryk og højere energi- og materialeeffektivitet, f.eks. ved at fremme teknologisk topkvalitet gennem energieffektive halvledere.

2.2. UDNYTTELSE AF MULIGHEDERNE I EUROPAS DIGITALE ÅRTI

⁸ Meddelelse om den nye EU-strategi for tilpasning til klimaændringer, COM(2021) 82 final.

Covid-19-pandemien har fremskyndet den digitale omstilling af vores samfund og yderligere fremhævet betydningen af digitale teknologier for Europas fremtidige økonomiske vækst. Digitaliseringen ændrer den måde vi studerer, arbejder og mødes på. Samtidig giver det iværksættere mulighed for at etablere og udvide deres virksomhed, uanset hvor de bor, ved at åbne markeder og investeringer i hele Europa og globalt og skabe nye arbejdspladser. Vi skal sikre os, at alle kan deltage aktivt og drage fordel af denne omstilling. En retfærdig digital omstilling har potentiale til at øge innovationen og produktiviteten i EU's økonomi og skabe nye muligheder for mennesker og virksomheder.

I det digitale kompas⁹, som Kommissionen har foreslået, fastsættes Unionens digitale ambitioner for 2030. De dækker fire brede områder: udvikling af digital uddannelse, færdigheder og kompetencer, sikre og bæredygtige digitale infrastrukturer, digital omstilling af virksomheder og digitalisering af offentlige tjenester og uddannelsessystemer. For at kunne nå disse mål er vi nødt til at øge investeringerne i vigtige digitale teknologier, herunder cybersikkerhed, cloudcomputing, kunstig intelligens, dataområder, blockchain og kvant og halvledere samt i de relevante færdigheder. Et nyligt forslag om en kurs mod det digitale årti¹⁰ bekræfter de digitale mål for 2030 og fastsætter måden, de kan nås på.

Med et skøn fra 2020 blev det vurderet, at der er behov for yderligere investeringer på omkring 125 mia. EUR om året for at kunne gennemføre Unionens digitale omstilling¹¹. Dette omfatter investeringer i digital infrastruktur, digitale færdigheder og avancerede teknologier, men udelader andre dimensioner såsom digitale offentlige tjenester. Tabel 3 nedenfor viser fordelingen af investeringsunderskuddet indtil 2030 som analyseret på det pågældende tidspunkt for hvert område.

Tabel 3: Yderligere årlige investeringsbehov til den digitale omstilling (mia. EUR)

Kommunikationsnet	42
Digitale færdigheder	9
Kunstig intelligens	20
Cloud	11
Halvledere/fotonik	17
Cybersikkerhed	3
Digitale grønne teknologier	6
HPC, grafen og kvant	6
Blockchain	3
Fælles europæiske dataområder	3
Digitale innovationer/data og næste generation af internet	5
I alt	125

Kilde: Kommissionens tjenestegrene, baseret på data fra tabel 2 i SWD (2020) 98 final.¹² Tallene er afrundet.

Mens størstedelen af investeringerne i den digitale omstilling vil komme fra den private sektor, vil der også være behov for offentlig intervention for at tiltrække private investeringer og bidrage til at rette op på markedssvigt. Programmet for politiske reformer på EU-plan har til formål at skabe et digitalt indre marked, som beskytter brugernes grundlæggende rettigheder, giver lige vilkår for virksomheder og letter udbredelsen og anvendelsen af digitale teknologier i erhvervslivet og navnlig SMV'er. Dette er f.eks. målet

⁹ Meddelelse om det digitale kompas 2030: Europas kurs i det digitale årti, COM(2021) 118 final.

¹⁰ Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse om etablering af politikprogrammet for 2030: "Vejen mod det digitale årti", COM(2021) 574 final.

¹¹ COM(2021) 662 final, s. 17.

¹² Kommissionens tjenestegrene gennemgår disse tal.

med EU's strategi for cybersikkerhed¹³, den europæiske digitale identitet¹⁴, handlingsplanen for europæisk demokrati¹⁵, forordningen om forholdet mellem platforme og virksomheder¹⁶ og forordningen om geoblokering¹⁷. Derudover har Kommissionen vedtaget horisontale og sektorspecifikke strategier for at fremme oprettelsen af et indre marked for data. Den nyligt indledte strukturelle dialog om digital uddannelse og digitale færdigheder har til formål at øge medlemsstaternes engagement og forbedre investeringer, reformer og resultater på dette område samt at præge fremtidige EU-tiltag.

Europa stræber efter at gå forrest i fastsættelsen af globale standarder, der sætter mennesker i centrum for den digitale omstilling. De digitale teknologier og tjenester, som borgerne bruger, skal være i overensstemmelse med de gældende retlige rammer og respektere de rettigheder og værdier, der er forbundet med Unionen. Unionen har banet vejen for reguleringen af det digitale rum, f.eks. gennem forordningen om digitale tjenester og forordningen om digitale markeder¹⁸ og, for nylig, også kunstig intelligens¹⁹ ved at foreslå et direktiv om forbedring af arbejdsvilkårene for platformsarbejde²⁰ og en erklæring om digitale rettigheder og principper²¹. Ved at gå forrest fremmer Europa også sine værdier på verdensplan. På samme måde spiller EU en central rolle i de forhandlinger, der føres inden for Verdenshandelsorganisationen med henblik på at fastlægge multilaterale internationale rammer for digital handel.

2.3. STYRKELSE AF MODSTANDSDYGTIGHEDEN OG KRISEBEREDSKABET

Det indre marked er vores vigtigste kilde til modstandsdygtighed, selv om de seneste begivenheder har vist, at det ikke er immun over for chok. Selv om økonomien viste betydelig modstandsdygtighed under pandemien, har opsvinget betydet, at mange virksomheder har svært ved at holde trit med den stigende efterspørgsel, sideløbende med at de genopbygger deres forsyningskæder og søger efter inputmaterialer samt tilgængeligt og kvalificeret personale. Det deraf følgende prispres har sammen med høje energipriser ført til en højere inflation end forventet, hvilket påvirker husholdningernes købekraft.

De fleste forsyningskæder viste sig at være stærke og tilpassede sig det hidtil usete chok for økonomien. Nogle få industrielle økosystemer blev imidlertid hårdt ramt af knaphed og forsyningsafbrydelser, hvilket har en betydelig indvirkning på økonomien som helhed. Den ajourførte industristrategi²² har bidraget til at udpege områder, hvor vi har strategisk

---

¹³ Fælles meddelelse om EU's strategi for cybersikkerhed for det digitale årti, JOIN(2020) 18 final.

¹⁴ Forslag til forordning for så vidt angår fastlæggelse af en ramme for en europæisk digital identitet, COM(2021) 281 final.

¹⁵ Meddelelse om handlingsplanen for europæisk demokrati, COM(2020) 790 final.

¹⁶ Forordning (EU) 2019/1150 om fremme af retfærdighed, og gennemsigtighed for brugere af onlineformidlingstjenester (EUT L 186 af 11.7.2019, s. 57).

¹⁷ Forordning (EU) 2018/302 om imødegåelse af uberettiget geoblokering og andre former for forskelsbehandling på grundlag af kundernes nationalitet, bopæl eller hjemsted i det indre marked (EUT L 60I af 2.3.2018, s. 1).

¹⁸ Forslag til forordning om et indre marked for digitale tjenester (retsakt om digitale tjenester), COM(2020) 825 final, og forslag til forordning om åbne og retfærdige markeder i den digitale sektor (forordning om digitale markeder), COM(2020) 842 final.

¹⁹ om en strategi for digital finans for EU, COM(2020) 591 final. Meddelelse om en europæisk strategi for data, COM(2020) 66 final. Meddelelse om fremme af en europæisk tilgang til kunstig intelligens, COM (2021) 205 final.

²⁰ Forslag til direktiv om forbedring af arbejdsvilkårene for platformsarbejde, COM(2021) 762 final.

²¹ Meddelelse om en europæisk erklæring om digitale rettigheder og principper i det digitale årti, COM(2022) 27 final.

²² Meddelelse om ajourføring af den nye industristrategi fra 2020, COM(2021) 350 final.

afhængighed²³, der skal tages hånd om. I den anden rapport om EU's strategiske afhængighed og kapacitet²⁴ uddybes vurderingen vedrørende råstoffer²⁵ af strategisk betydning og kemikalier. Der vurderes også yderligere områder, nemlig cybersikkerhed, IT-software og fotovoltaiske paneler. Den bekræfter de fremskridt, der er gjort, med hensyn til at tackle den strategiske afhængighed, der blev påpeget i den første gennemgang, takket være internationale partnerskaber, industrialliancer, vigtige offentlige og private investeringer og formålstjenlige og brugsegne lovgivningsmæssige forslag.

Diversificering og åbenhed er centrale elementer i en modstandsdygtig europæisk økonomi. Den nuværende geopolitiske ustabilitet og de accelererende klimaændringer viser, at medlemsstater og regioner, der er stærkt afhængige af et begrænset antal økonomiske aktiviteter eller udbydere, er mere udsatte for chok og mere begrænsede i deres evne til at reagere²⁶. For at støtte diversificering og konkurrenceevnen, bliver EU nødt til fortsat at være åben over for handel, styrke det multilaterale handelssystem og gøre aktiv brug af de handelspolitiske redskaber, det har til rådighed, herunder frihandelsaftaler og foranstaltninger til at sikre uhindret handel. EU's troværdighed og interesser afhænger af dets evne til at forhandle og indgå aftaler og effektivt gennemføre og håndhæve dem. Samtidig er virksomhederne nødt til at diversificere deres forsyningskæder for at håndtere risici for råvarepriser, -kvalitet og -forsyninger. Konkurrencepolitikken og håndhævelsen heraf spiller en væsentlig rolle i denne henseende.

Omstillingen til en grønnere, mere digital og mere modstandsdygtig økonomi og forretningsmodeller slår rod i Europa. Der er vigtige investeringsprojekter på vej, der kan fremme Europas industrielle lederskab inden for fremtidens teknologier. I den årlige rapport om det indre marked 2022²⁷ gøres der status over investeringsniveauer for visse produkter og teknologier, der spiller en central rolle for de fleste industrielle økosystemer og konkurrenceevnen for morgendagens industri. Den omfatter investeringsniveauer for råmaterialer, fotovoltaiske solpaneler, ren brint, grønt stål, cement, kemikalier, cloudtjenester og cybersikkerhedsprojekter.

Industrialliancer kan spille en vigtig rolle i at mobilisere aktører og investeringer på strategiske områder, finde frem til lovgivningsmæssige hindringer og katalysatorer og opbygge en passende projektplanlægning. Eksisterende industrialliancer, som vist i figuren nedenfor, har vist sig at være medvirkende til at styrke den europæiske kapacitet (f.eks. batterier). De giver håndgribelige resultater ved at bringe europæiske, nationale og private reform- og investeringsprioriteter på linje.

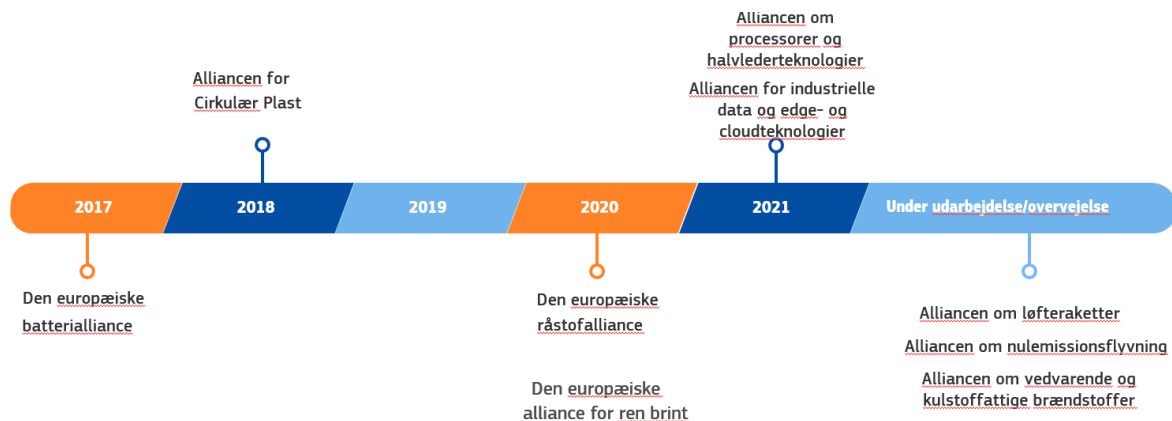
²³ Disse områder omfatter f.eks. aktive stoffer til fremstilling af lægemidler og andre sundhedsrelaterede produkter.

²⁴ SWD "Strategic dependencies and capacities: second stage of in-depth reviews" (foreligger ikke på dansk), SWD(2022) 41 final.

²⁵ Som led i handlingsplanen for kritiske råstoffer fremskynder Kommissionen samarbejdet med medlemsstaterne om at tage hånd om EU's råstofforsynings strategiske afhængighed ved a) diversificeret tilvejebringelse uden for Unionen (f.eks. partnerskaber med Canada), b) genanvendelse, og c) bæredygtig udvinding og forarbejdning af råstoffer i EU. Kommissionen er i gang med at undersøge, hvordan denne tilgang kan skræddersys til kritiske råstoffer til den grønne og den digitale omstilling (f.eks. kritiske råstoffer til batterier, solpaneler, halvledere eller brint).

²⁶ Meddelelsen "Strategisk fremsynsrapport 2021: EU's kapacitet og frihed til at handle", COM(2021) 750 final.

²⁷ Annual Single Market Report 2022, SWD(2022) 40 final (foreligger ikke på dansk).

Figur 2: Oversigt over industrialliancer Kilde: Kommissionens tjenestegrene, figur 11 i SWD (2022) 40 final.

Vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse kan bidrage til at stimulere offentlige og private investeringer ved at støtte forskning, innovation og første industrielle anvendelse i hele Unionen. Medlemsstaterne er i gang med at udarbejde mulige nye vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse om cloud, brint og andre om mikroelektronik og konnektivitet samt sundhed i tillæg til de eksisterende vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse om batterier og de første vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse om mikroelektronik.

På halvlederområdet omfatter den nyligt foreslåede mikrochipforordning²⁸ et omfattende sæt foranstaltninger til at styrke EU's forsyningsikkerhed, modstandsdygtighed og teknologiske lederskab. For at nå disse mål vil den mobilisere mere end 43 mia. EUR i offentlige og private investeringer, og sammen med medlemsstaterne og Unionens internationale partnere vil der blive truffet foranstaltninger til at forhindre, forberede og reagere hurtigt på de nuværende og fremtidige afbrydelser i forsyningskæderne.

For yderligere at styrke Europas konkurrenceevne på det teknologiske område og støtte dets industrigrundlag vil EU også være nødt til at øge investeringerne i den europæiske forsvars- og rumindustri, herunder cyberforsvar. Invasionen af Ukraine fremhæver, at Unionen for at bevare sin evne til at handle og tage ansvar bliver nødt til at styrke sin modstandsdygtighed og udvikle strategiske kapaciteter som f.eks. inden for energi, forsvar og cyber. Hvad angår cyberrobusthed er EU nødt til at forbedre sit kollektive beredskab, koordinere fælles situationsbevidsthed og styrke sin operationelle bistandskapacitet, herunder gennem den foreslåede fælles cyberenhed, og lancere en europæisk infrastruktur for SOC'er (sikkerhedsoperationscentre). De nyligt vedtagne rum- og forsvarspakker²⁹ har til formål at fastlægge konkrete foranstaltninger til støtte for Unionens ambitioner på rum- og forsvarsområdet. Disse initiativer vil også fremme synergier mellem den civile industri og forsvarsindustrien med henblik på at maksimere spin-offs og gensidig inspiration.

²⁸ Forslag til forordning om en ramme for foranstaltninger til styrkelse af det europæiske økosystem for halvledere (mikrochipforordningen), COM(2022) 46 final.

²⁹ For så vidt angår rumpakken, se især den fælles meddelelse om en EU-tilgang til rumtrafikstyring og et EU-bidrag til en løsning på en global udfordring, JOIN(2022) 4 final, og forslag til forordning om oprettelse af EU-programmet for sikker konnektivitet for perioden 2023-2027, COM(2022) 57 final. Vedrørende forsvarspakken, se især meddelelsen om Kommissionens bidrag til det europæiske forsvar, COM(2022) 60 final, og meddelelse om en køreplan for kritiske teknologier inden for sikkerhed og forsvar, COM(2022) 61 final.

Der er mobiliseret yderligere målrettede investeringer for at styrke vores risikostyringskapacitet og beredskabskapacitet. EU's myndighed for Kriseberedskab og -indsats på Sundhedsområdet (HERA) blev oprettet til dette formål. Det skal foregribe potentielle sundhedskriser ved at indsamle efterretninger og opbygge den nødvendige indsatskapacitet. Når der opstår en nødsituation, vil HERA bidrage til at sikre produktion og distribution af medicin, vacciner og medicinsk udstyr. Derudover investerer Unionen gennem EU4Health-programmet også i tiltag, der skal supplere medlemsstaternes indsats inden for sygdomsforebyggelse, sundhedsfremme, tværnationalt samarbejde om sundhed, sundhedssystemernes modstandsdygtighed og ressourceeffektivitet. Unionen investerer også i udviklingen af det strategiske rescEU-beredskabslager under EU-civilbeskyttelsesmekanismen for at forbedre vores beredskab over for fremtidige omfattende kriser, herunder sundheds- og katastrofescenarier med grænseoverskridende virkninger, som udløses af klimarelaterede katastrofer og nye og fremspirende trusler.

Den seneste udvikling har bekræftet betydningen af et integreret og velfungerende indre marked for produkter, arbejdstagere, tjenesteydelser og kapital, som er afgørende for vores modstandsdygtighed. Det skønnes, at yderligere forbedringer af det indre marked for industriprodukter vil kunne generere stigninger i BNP på mellem 183 og 269 mia. EUR om året, mens yderligere integration af markederne for tjenesteydelser kan skabe stigninger i BNP på 297 mia. EUR om året. Disse stigninger alene kan øge de økonomiske fordele ved det indre marked fra 8-9 % til ca. 12 % stigning i BNP³⁰. Med henblik herpå fremmer Kommissionen aktivt fjernelsen af eksisterende hindringer og uberettigede vanskeligheder, navnlig gennem koordineret arbejde og dialog med medlemsstaterne inden for rammerne af taskforcen for håndhævelse af reglerne for det indre marked³¹ Kommissionen arbejder også på at forhindre, at der opstår nye hindringer, f.eks. gennem de eksisterende anmeldelsesmekanismer, og træffer håndhævelsesforanstaltninger, hvor det er nødvendigt.

For at styrke det indre markeds modstandsdygtighed bliver Europa nødt til at øge sin kapacitet til at garantere forsyningssikkerheden i tilfælde af en nødsituation. For at sikre mere informationsudveksling, koordinering og solidaritet når medlemsstaterne vedtager kriserelaterede foranstaltninger, arbejder Kommissionen på et forslag til et nødinstrument for det indre marked. Instrumentet vil indføre en mekanisme for kriseberedskab og -indsats, hvorigennem Unionen kan håndtere kritiske produktmangler ved at fremskynde tilgængeligheden af produkter (f.eks. fastsættelse og deling af standarder, hurtig overensstemmelsesvurdering) og styrke samarbejdet om offentlige udbud.

3. SIKRING AF EN RETFÆRDIG OG INKLUSIV ØKONOMISK OMSTILLING

Den grønne og den digitale økonomiske omstilling kan kun lykkes, hvis den er retfærdig og inklusiv. De velfærdsmæssige virkninger af digitalisering og dekarbonisering vil sandsynligvis være ulige fordelt. Da lav- og mellemindkomsthusholdninger ofte bruger en større andel af deres disponible indkomst på fødevarer og basale tjenester såsom bolig, energi og transport, vil de sandsynligvis blive mere påvirket, da omkostningerne forbundet med emissioner er integreret, hvilket øger prisen på visse økonomiske aktiviteter i forhold til andre.

---

³⁰ Meddelelse om langsigtet handlingsplan for bedre gennemførelse og håndhævelse af reglerne for det indre marked, COM(2020) 94 final.

³¹ Meddelelse om identifikation og håndtering af hindringer for det indre marked, COM (2020) 93 final.

Omfordeling af arbejdskraft inden for og mellem sektorer vil kræve reformer og omfattende investeringer i omskoling og opkvalificering. På samme måde vil den digitale omstilling sandsynligvis skabe nye beskæftigelsesmuligheder inden for avancerede teknologier, mens andre job sandsynligvis vil blive helt eller delvist automatiseret. Nyere former for arbejdstilrettelæggelse skaber både muligheder og udfordringer for de politiske beslutningstagere, især når det drejer sig om at sikre bred adgang til social beskyttelse og arbejdsvilkår af høj kvalitet. For at lette omstrukturering og tilpasning bør medlemsstaterne følge detaljerede tilgange med fokus på de enkelte regioner og sektorer. Tilgangen til omfattende og sammenhængende politikpakker som fastsat i Kommissionens henstilling om effektiv og aktiv beskæftigelsesstøtte (EASE) kan være retningsgivende for denne proces.

Der vil være behov for en stærk politisk reaktion på alle plan for effektivt at tackle de sociale og samhørighedsmæssige udfordringer, vi står over for. På EU-plan udgør den europæiske søjle for sociale rettigheder og den tilhørende handlingsplan³² en sammenhængende ramme for indsatsen, herunder tre ambitiøse overordnede EU-mål for 2030 inden for beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse³³. Medlemsstaterne og de regionale og lokale myndigheder vil også skulle spille deres rolle ved at inddrage de relevante aktører på stedet, herunder arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet, i udformningen og gennemførelsen af effektive støttepolitikker og ledsageforanstaltninger. EU-budgettet vil fortsat yde støtte til at mindske regional og social ulighed, særligt gennem samhørighedspolitikken.

Som fremhævet i Portoerklæringen³⁴ skal uddannelse og færdigheder stå i centrum for vores politiske indsats. Eksisterende systemer vil skulle tilpasse sig for at støtte overgangen til nye job. Meddelelsen om det europæiske uddannelsesområde³⁵ formulerer en fælles vision for at forbedre adgangen til kvalitetsuddannelse og udstyre EU-borgerne med den rette viden og de rette færdigheder til at høste fordelene ved den grønne og den digitale omstilling. Derudover foreslås der med handlingsplanen for digital uddannelse en række initiativer til fremme af udviklingen af et digitalt uddannelsesøkosystem med forbedrede digitale kompetencer til den digitale omstilling.

Med den europæiske dagsorden for færdigheder, herunder pagten for færdigheder, fastlægges en omfattende ramme for fremtidige tiltag og en række ambitiøse mål med henblik på at styre investeringer i voksenuddannelse i hele EU. Den omfatter navnlig forslag vedrørende erhvervsuddannelse, mikroeksamensbeviser og individuelle læringskonti. For at gennemføre initiativerne og opfylde målsætningerne i dagsordenen for færdigheder vil EU have behov for yderligere offentlige og private investeringer i færdigheder på ca. 48 mia. EUR om året³⁶. NextGenerationEU og EU-budgettet stiller betydelige ressourcer til rådighed, som bidrager til at opfylde disse behov³⁷.

Der vil være behov for ledsageforanstaltninger til at afbøde de fordelingsmæssige virkninger af den dobbelte omstilling. Foranstaltningerne skal udformes omhyggeligt for at

³² Meddelelse om handlingsplanen for den europæiske søjle for sociale rettigheder, COM(2021) 102 final.

³³ Mindst 78 % af de 20-64-årige bør være i beskæftigelse senest i 2030, mindst 60 % af alle voksne bør deltage i efteruddannelse hvert år, og antallet af personer i risiko for fattigdom eller social udstødelse bør nedbringes med mindst 15 millioner inden 2030.

³⁴ Se <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/>

³⁵ Meddelelse om etablering af det europæiske uddannelsesområde inden 2025, COM(2020) 625 final.

³⁶ Meddelelse om den europæiske dagsorden for færdigheder med henblik på bæredygtig konkurrenceevne, social retfærdighed og modstandsdygtighed, COM(2020) 274 final, s. 20.

³⁷ Disse omfatter finansiering fra samhørighedspolitikken under ESF + og EFRU, Erasmus+, Horisont Europa, det målrettede program for et digitalt Europa, InvestEU, Fonden for Retfærdig Omstilling, Den Europæiske Fond for Tilpasning til Globaliseringen og Moderniseringsfonden.

skabe de rette incitament og støtte omstillingen til klimaneutralitet. På EU-plan er finansiering af støttepolitikker tilgængelig fra samhørighedspolitikken, mekanismen for retfærdig omstilling, genopretnings- og resiliensfaciliteten og i fremtiden også fra den foreslåede sociale klimafond i forbindelse med indførelsen af emissionshandel i bygninger og vejtransport. Ved at sikre en afbalanceret territorial udvikling og skabe jobmuligheder af høj kvalitet for alle, samtidig med at der træffes foranstaltninger til at afbøde den negative indvirkning på de mest sårbare, herunder dem, der er truet af energifattigdom, og styrke adgangen til social beskyttelse kan den økonomiske omstilling bidrage til at tackle allerede eksisterende socioøkonomiske uligheder, forbedre sundheden og fremme ligestilling. Retfærdigheden i den dobbelte omstilling vil også kræve foranstaltninger til at fremme passende arbejdsvilkår, herunder for så vidt angår mindsteløn³⁸.

4. MOBILISERING AF EN KOORDINERET INDSATS PÅ ALLE PLAN

For at kunne styre en sådan massiv omstilling af den europæiske økonomi skal en understøttende politisk ramme støtte innovation og ledsage forandringer. Håndteringen af udfordringerne i verden efter pandemien vil kræve innovative produkter og tjenester samt nye forretningsmodeller og en velforberejdet og omstillingsparat arbejdsstyrke.

De investeringer, der er nødvendige for at fuldføre den dobbelte omstilling og øge modstandsdygtigheden, vil primært skulle komme fra den private sektor. Derfor er der behov for fuldt ud at udnytte de forretningsmuligheder, som det indre marked giver, at opstarte og opskalere og udnytte kapitalmarkedsunionens potentiale for at forbedre effektiviteten af tildelingen af midler i Unionen. Medlemsstaterne spiller en central rolle, når det drejer sig om at fjerne hindringer i forbindelse med gennemførelse og anvendelse af EU-lovgivning, langtrukne og komplekse administrative procedurer, lovgivningsmæssig usikkerhed, fragmentering, komplekse skattesystemer og et svagt erhvervsklima. Derudover støtter tværgående politikker såsom beskatning, handel og konkurrencepolitik også Unionens gunstige erhvervsklima og hjælper til at tiltrække investeringer.

Der er behov for en stærk og effektiv kapitalmarkedsunion og bankunion for at mobilisere den strøm af private midler, der er nødvendig for at støtte den dobbelte omstilling³⁹. Omfanget af de investeringer, der er nødvendige for genopretningen og den dobbelte omstilling, kan kun tilvejebringes gennem en stærk og konkurrencedygtig banksektor og velfungerende, dybe og integrerede kapitalmarkeder. De støtter den dobbelte omstilling ved at gøre virksomheder, herunder SMV'er, mere synlige for investorer, støtte adgangen til offentlige markeder og tilskynde til mere langsigtet finansiering og egenkapitalfinansiering, også gennem InvestEU. Adgangen til finansiering for virksomheder i almindelighed og SMV'er i særdeleshed kan forbedres ved at fuldføre bankunionen og ved at udvikle kapitalmarkeder med henblik på at diversificere finansieringskilderne samt ved at fjerne hindringerne for finansielle tjenesteydelser, der leveres på tværs af grænserne. For at høste fordelene ved integrerede kapitalmarkeder er det vigtigt at fuldføre kapitalmarkedsunionen ved hurtigt at vedtage og gennemføre de foranstaltninger, som Kommissionen fremsatte sidste år, og de kommende forslag, der skal fremlægges i år. Kommissionen agter navnlig at fremsætte forslag om at begrænse bureaukratiet for virksomheder, der ønsker at rejse kapital på EU's offentlige markeder, og at harmonisere visse aspekter af reglerne og procedurerne for insolvens.

---

³⁸ I denne forbindelse udgør Kommissionens forslag til direktiv om mindsteløn en ramme, der skal sikre, at arbejdstagere i Unionen beskyttes af passende mindstelønninger, hvilket giver mulighed for en anstændig levestandard, uanset hvor de arbejder.

³⁹ Meddelelse om en kapitalmarkedsunion for mennesker og virksomheder, COM(2020) 590 final.

Rammerne for bæredygtig finansiering vil øge de private investeringer i bæredygtige økonomiske aktiviteter, virksomheder og projekter. Den nye strategi for bæredygtig finansiering⁴⁰ indeholder en række foranstaltninger for at sikre, at det finansielle system fuldt ud støtter omstillingen mod bæredygtighed. Den er stærkt afhængig af EU-klassificeringssystemet⁴¹, som giver virksomheder, investorer og politiske beslutningstagere kriterier for, hvilke økonomiske aktiviteter der i væsentlig grad bidrager til klima- og miljømålene, herunder omstillingsaktiviteter. Den omfatter også foranstaltninger til fremme af gennemsigtheden af bæredygtige investeringer, styrkelse af detailinvestorer og SMV'er og bedre integration af bæredygtighedsrisici i det finansielle system. Desuden er Den Europæiske Centralbank som følge af gennemgangen af sin strategigennemgang nået til enighed om en ambitiøs køreplan for, hvordan klimaændringshensyn kan integreres i sit arbejde. Kommissionen udsteder derudover grønne obligationer under NextGenerationEU for at finansiere bæredygtige projekter under genopretnings- og resiliensfaciliteten og styrker på den måde yderligere markedet for bæredygtig finansiering.

Selv om private midler vil tegne sig for størstedelen af investeringerne, kan der i visse tilfælde være behov for offentlig intervention for at skabe de rette incitament og fjerne hindringer for innovation. Prissætning af CO₂ gennem EU's emissionshandelssystem (EU ETS) og miljøbeskatning er altafgørende for at sende de rette prissignaler til husholdninger og virksomheder. Reguleringsmæssige tiltag kan også skabe lige vilkår (f.eks. forslaget til en batteriforordning). Standarder kan fremme gennemsigthed og mindske markedsrisici, samtidig med at politikken for intellektuel ejendomsret beskytter innovation og støtter investeringer⁴².

Offentlige investeringer kan være en katalysator for private investeringer. Det kan de især være ved at forbedre SMV'ers adgang til finansiering og risikovillig kapital, lede og tiltrække private investeringer, mindske risikoen for innovative projekter, overvinde markedssvigt og fremme tættere forbindelser mellem forskningsinstitutioner og virksomheder. For eksempel er der i produktionen af mikroprocessorer høje adgangsbarrierer og betydelige faste omkostninger. Dette kan berettige udbredelsen af offentlig støtte på kritiske områder, men underlagt strenge sikkerhedsforanstaltninger. Offentlige støtte skal imidlertid målrettes nøje til projekter med en klar merværdi for at undgå fortrængning af private investeringer og bevare sunde offentlige finanser.

EU's konkurrencepolitik har en central rolle at spille i denne henseende samt med hensyn til at opretholde lige konkurrencevilkår og støtte virksomheder til innovation og vækst. Bevarelse af konkurrencen bidrager til vores modstandsdygtighed og konkurrenceevne på de globale markeder. Under pandemien gav de midlertidige rammebestemmelser for statslig støtte medlemsstaterne den nødvendige fleksibilitet til at støtte økonomien i disse udfordrende tider. De nye retningslinjer for statsstøtte vedrørende klima, energi og miljø har til formål at støtte medlemsstaterne i at nå målene i den europæiske grønne pagt. Derudover er Kommissionen ved at foretage en hidtil uset revision af konkurrencereglerne for at sikre, at de er egnede til formålet. I denne forbindelse ajourførte den retningslinjerne for offentlig finansiering af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse⁴³. For at stimulere innovation og risikotagning⁴⁴ tydeliggjorte de reviderede

⁴⁰ Meddelelse om en strategi for finansiering af omstillingen til en bæredygtig økonomi, COM(2021) 390 final.

⁴¹ For yderligere oplysninger, se: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/banking-and-finance/sustainable-finance/eu-taxonomy-sustainable-activities_en.

⁴² Meddelelse om en EU-strategi for standardisering — fastlæggelse af globale standarder til støtte for et modstandsdygtigt, grønt og digitalt indre marked i EU, COM(2022) 31.

⁴³ Meddelelse om kriterier for analysen af, hvorvidt statsstøtte til fremme af gennemførelsen af vigtige projekter af fælleseuropæisk interesse er forenelig med det indre marked, (EUT C 528 af 30.12.2021, s. 10).

retningslinjer for risikofinansiering de regler, ifølge hvilke medlemsstaterne kan støtte adgangen til finansiering for startups, SMV'er og virksomheder med mellemstor kapitalisering⁴⁵.

Offentlige investeringer skal gå hånd i hånd med behovet for at sikre de offentlige financers bæredygtighed. Dette er særlig relevant i lyset af behovet for at sikre gælds bæredygtighed gennem en gradvis finanspolitisk tilpasning af høj kvalitet og økonomisk vækst. Fremme af investeringer og reformer bør være en integreret del af en troværdig mellemfristet finanspolitisk strategi, der sikrer finanspolitisk bæredygtighed. I denne forbindelse vil det være vigtigt at fremme sammenhæng mellem finanspolitiske, investerings- og reformpolitikkerne i medlemsstaterne og på EU-plan. Disse spørgsmål drøftes som led i den igangværende revision af den europæiske økonomiske styring.

Støtte til genopretningen og den økonomiske omstilling af EU's økonomi i overensstemmelse med den dobbelte omstilling er også et centralt mål for Unionens handelspolitik. Sideløbende med åbningen af adgangen til markederne skal handelspolitikken beskytte EU's virksomheder og borgere mod urimelig handelspraksis, herunder ved hjælp af handelspolitiske beskyttelsesinstrumenter og andre innovative instrumenter såsom instrumentet til bekæmpelse af tvangsforanstaltninger.

EU-investeringer har en vigtig signalværdi. EU-budgettet og det midlertidige genopretningsinstrument NextGenerationEU, som har genopretnings- og resiliensfaciliteten som omdrejningspunkt, beløber sig samlet til 2,018 billioner EUR, hvilket er en betydelig slagkraft til støtte for langsigtet vækst⁴⁶. Gennem drøftelserne om de nationale planer har genopretnings- og resiliensfaciliteten medvirket til at tilpasse EU's og nationale prioriteter for reformer og investeringer til et fælles målsæt. NextGenerationEU vil bidrage til at afbøde virkningerne fra pandemien og samtidig støtte omstillingen af økonomien og den dobbelte omstilling. Samtidig styrker låntagning til NextGenerationEU euroens internationale rolle og styrker EU's kapitalmarkeder.

Genopretnings- og resiliensfaciliteten giver incitamenter til reformer og støtte til finansiering af de vigtigste prioriterede områder i den grønne og den digitale omstilling frem til 2026. Med forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten⁴⁷ kræves, at hver medlemsstat afsætter mindst 37 % af sin genopretnings- og resiliensplans samlede tildeling til klimamål og 20 % til digitaliseringsmål. Ud over de grønne og de digitale investeringer yder genopretnings- og resiliensfaciliteten også afgørende støtte til sociale politikker, til fremme af inklusiv vækst, social og territorial samhørighed og støtter sundhed samt politikker for den kommende generation. Grafikken nedenfor viser tildelingen til hver af de seks søjler i genopretnings- og resiliensfaciliteten. Medlemsstaternes engagement i reformer er enestående for genopretnings- og resiliensfacilitetens udformning, og reformerne udgør næsten en

---

⁴⁴ Den Europæiske Investeringsbank har også påpeget behovet for at katalysere private investeringer gennem risikodelingsinstrumenter for at mindske den fortsatte makroøkonomiske usikkerhed. Se Den Europæiske Investeringsbank, *Investeringsrapport 2021/2022: "Recovery as a springboard for change" (Genopretning som et springbræt til forandring)*, 2022, s. 124.

⁴⁵ Meddelelse om EU-retningslinjer for statsstøtte til fremme af risikofinansieringsinvesteringer (EUT C 508 af 16.12.2021, s. 1).

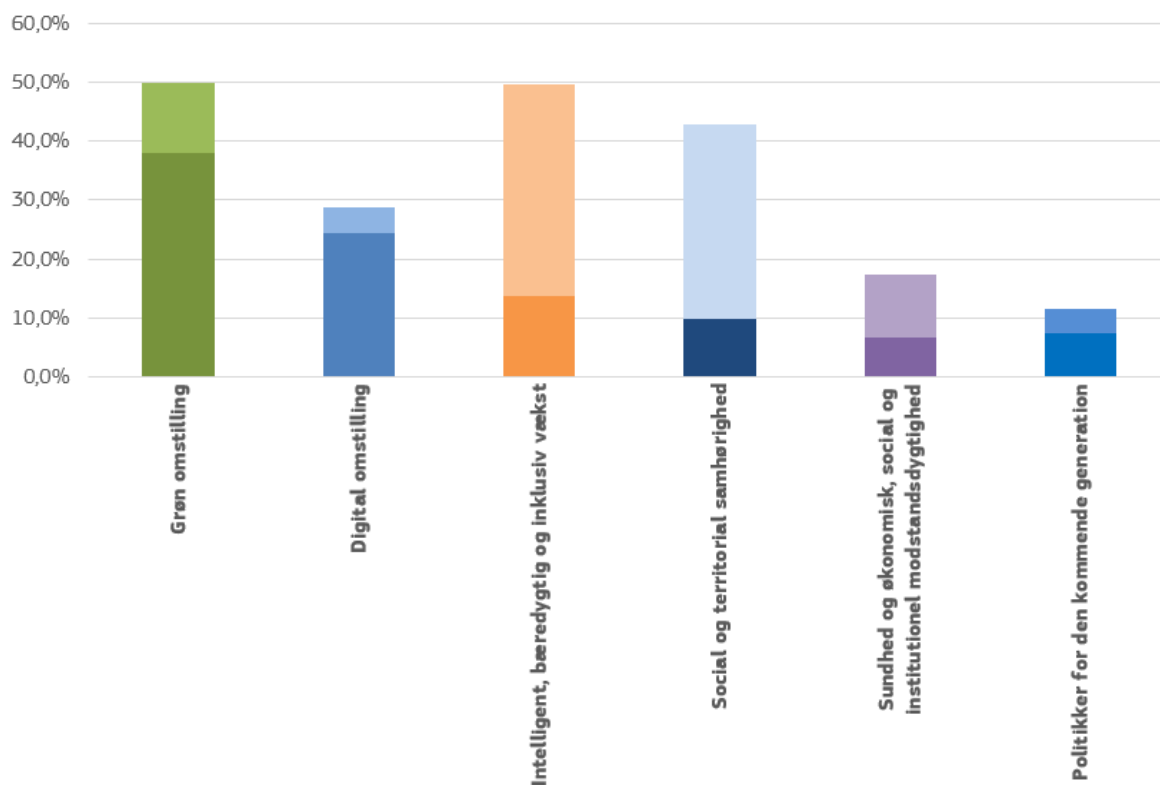
⁴⁶ Dette beløb består af 1,211 billioner EUR (langsigtet budget) og 806,9 mia. EUR (NextGenerationEU). Størstedelen af midlerne fra NextGenerationEU vil blive brugt gennem genopretnings- og resiliensfaciliteten (723,8 mia. EUR), som yder støtte i form af tilskud (338 mia. EUR) og lån (385,8 mia. EUR). For yderligere oplysninger, se: https://ec.europa.eu/info/strategy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027/whats-new_da.

⁴⁷ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

tredjedel af alle de foranstaltninger, der er omfattet af medlemsstaternes genopretnings- og resiliensplaner. De er afgørende for at skabe de rette rammebetingelser for at muliggøre investeringer og skabe hurtigere og større virkninger, herunder grænseoverskridende vækstvirkninger. Der er på nuværende tidspunkt stadig store beløb i lån fra genopretnings- og resiliensfaciliteten til rådighed, hvilket giver mulighed for yderligere støtte til medlemsstater, der ønsker at gøre brug af dem.

Figur 3: Andel af midler fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, der bidrager til hver enkelt politiske søjle⁴⁸

Kilde: Kommissionens tjenestegrene. Beløbene vedrører de 22 genopretnings- og resiliensplaner, der blev vedtaget i 2021. Forklaring: De mørke dele af søjlerne repræsenterer de foranstaltninger, som er blevet mærket og tildelt søjlen som primært politikområde, mens de lysere dele af kolonnerne repræsenterer de foranstaltninger, der er blevet mærket som sekundært politikområde.

EU's langsigtede budget for 2021-2027 og andre instrumenter yder betydelig støtte til omstillingen. Som anført i investeringsplanen for den europæiske grønne pagt⁴⁹ tilsigter Unionen at mobilisere mindst 1 billion EUR i løbet af det næste årti til støtte for bæredygtige investeringer gennem EU-budgettet og dertil knyttede instrumenter. Dette beløb tager højde for den offentlige og private finansiering, der opnås ved at mobilisere EU's budgetgaranti under InvestEU-programmet. 30 % af budgettet for 2021-2027 vil blive brugt på den grønne omstilling, f.eks. gennem samhørighedspolitikken og den fælles landbrugspolitik, men også gennem specifikke programmer såsom LIFE-programmet, mekanismen for retfærdig omstilling og innovations- og moderniseringsfondene. InvestEU-programmet støtter

⁴⁸ De seks politiske søjler er fastsat i artikel 3 i forordningen om genopretnings- og resiliensfaciliteten.

⁴⁹ Meddelelse om investeringsplanen for den europæiske grønne pagt, COM(2020) 21 final.

investeringer i digitale infrastrukturer, teknologier og færdigheder, navnlig gennem dets vindue vedrørende forskning, innovation og digitalisering. Derudover vil den digitale omstilling blive støttet af forskellige EU-fonde, især gennem samhørighedspolitikken, Horisont Europa, programmet for et digitalt Europa og Connecting Europe-faciliteten.

5. KONKLUSION

De globale udfordringer, som Europa står over for, giver os mulighed for at forny vores beslutsomhed og engagement i den økonomiske omstilling og styrke samarbejdet med vores internationale partnere. Omstillingen af EU's økonomi finder sted i en tid med geopolitisk ustabilitet og stigende globale udfordringer såsom covid-19-pandemien, invasionen af Ukraine, klimakrisen og stigningen i energipriserne. Denne udvikling understreger behovet for at styrke den grønne og den digitale omstilling på en inklusiv måde og at øge vores modstandsdygtighed og kriseberedskab. Det indre marked, Unionens vigtigste kilde til modstandsdygtighed, vil være afgørende for at nå disse mål og absorbere eventuelle chok.

Der er stor enighed om, hvad vi ønsker at opnå. For at det skal lykkes, vil det kræve investeringer og reformer i alle medlemsstater. Investeringer, som skal øges betydeligt, bør ledsages af ambitiøse reformer for at skabe de ønskede resultater, både finansielt og med hensyn til deres bredere samfundsmæssige mål. Både investeringer og reformer er lige vigtige og skal tilpasses fuldt ud og koordineres stærkt på EU-plan for at blive gensidigt forstærkende, forebygge forskelle mellem medlemsstaterne og styrke det indre marked.

Offentlige myndigheder på regionalt, nationalt og EU-plan bør fokusere på at skabe et investeringsvenligt erhvervs klima, styrke private investeringer med målrettet finansiel støtte og fremme offentlige investeringer, samtidig med at sunde offentlige finanser bevares. Da den private sektor vil tegne sig for størstedelen af investeringerne, er det vigtigt, at betingelserne er til stede for effektivt at kanalisere privat finansiering over i økonomiske aktiviteter, der bidrager til dekarbonisering, digitalisering og modstandsdygtighed i vores økonomier. Offentlige investeringer og reformer bidrager positivt til gældsberedygtigheden, i det omfang de er af høj kvalitet og understøtter vækst. Vellykkede gældsreduktionsstrategier bør fokusere på finanspolitisk konsolidering, kvaliteten og sammensætningen af offentlige finanser og fremme af vækst. Den igangværende revision af den europæiske ramme for økonomisk styring giver mulighed for at forbedre effektiviteten af EU's finanspolitiske regler og sikre, at de spiller en passende rolle med hensyn til at tilskynde til investerings- og reformpolitikker i medlemsstaterne, på linje med vores fælles prioriteter, og samtidig sikre sunde offentlige finanser. I denne forbindelse vil det være vigtigt at sikre sammenhæng mellem finanspolitisk overvågning og samordning af de økonomiske politikker og at afstemme investerings- og reformpolitikkerne i medlemsstaterne samt nationale og EU-mål.

For at sikre borgernes velstand og velfærd er EU nødt til at gennemføre en retfærdig og inklusiv omstilling mod en grønnere og mere digital fremtid og samtidig styrke den socioøkonomiske modstandsdygtighed i en ustabil verden. Koordineret og komplementær indsats, herunder mellem de nationale finanspolitikker og EU-budgettet, vil have større virkning og fremme investeringer på strategisk vigtige områder og med et stærkt grænseoverskridende element for at skabe europæisk merværdi. De ambitiøse mål, vi har fastsat, kan kun nås ved en vedvarende indsats, der inddrager alle aktører på europæisk, nationalt og regionalt plan. For at nå vores fælles mål kræver det en langsigtet vision og en koordineret tilgang, som opfordrer til grundige overvejelser med henblik på at udpege de

konkrete prioriteter, der er fælles for EU og medlemsstaterne samt på globalt plan. Offentlige myndigheder på EU-plan og i medlemsstaterne skal konsekvent arbejde sammen med private aktører i alle sektorer for at fremme konkurrencedygtig bæredygtighed.